

นำร่องปล่อยยุงทำหมันสู่ธรรมชาติ-6เดือนรู้ผล

จ.ฉะเชิงเทรา ● สธ.-มหิตลนำร่องปล่อยยุงลายตัวผู้ที่ทำหมันแล้วออกสู่ธรรมชาติเพื่อผสมพันธุ์ยุงตัวเมีย ลดจำนวนยุงลายบ้าน ที่ จ.ฉะเชิงเทราแล้วหวังลดอัตราการป่วยโรคไข้เลือดออก ซึ่งเป็นแห่งแรกของโลก ใช้เวลาประเมินผล 6 เดือนก่อนขยายผลไปยังพื้นที่อื่น รองปลัด สธ.เผยสถานการณ์ไข้เลือดออกต้องเฝ้าระวังรอบ 5 เดือน ป่วยกว่า 1.8 หมื่น เสียชีวิต 16 คน

วันที่ 15 มิ.ย. มหาวิทยาลัยมหิตล ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานต่างๆ ทั้งในไทยและต่างประเทศ จัดพิธีเปิดโครงการทำหมันยุงลายลดไข้เลือด เนื่องจากไข้เลือดออกอาเซียนครั้งที่ 6 พ.ศ.2559 โดยปล่อยยุงลายบ้านตัวผู้ผ่านการทำหมันออกสู่ธรรมชาติเพื่อให้ผสมพันธุ์ยุงลายบ้านตัวเมีย และลดจำนวนยุงลายที่เป็นพาหะโรคไข้เลือดออก โดยปล่อยยุงลายทำหมันที่บ้านเลขที่ 11 บ้านหนองสทิต ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา

นพ.สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กล่าวหลังเป็นประธานพิธีเปิดโครงการว่า ยุงลายซึ่งเป็นพาหะของไข้เลือดออกและโรคอื่นๆ ที่นำโดยยุงลาย ได้แก่ โรคไข้ปวดข้อยุงลาย หรือโรคชิคุนกุนยา โรคไข้ซิการ์ และโรคไข้เหลือง โดยในปี 2558 พบผู้ป่วยไข้เลือดออกกว่า 1.4 แสนคน เสียชีวิต 14 คน ส่วนปี 2559 ตั้งแต่เดือน ม.ค.-พ.ค. พบผู้ป่วยกว่า 1.8 หมื่นคน เสียชีวิต 16 คน ทำให้ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สธ.ได้ร่วมกับ ม.มหิตล จัดทำโครงการทำหมันยุงลายเพื่อลดไข้เลือดออก นับเป็นครั้งแรกของโลก โดยเริ่มนำร่องที่บ้านหนองสทิต

ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา โดยถือเป็นหมู่บ้านต้นแบบปล่อยยุงลาย หลังจากนั้น ม.มหิตล จะมีการประเมินผล หากโครงการนี้ได้ผลดี มีจำนวนยุงลายลดลง ก็จะมีการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่อื่นๆ ที่มีการป่วยโรคไข้เลือดออก

รศ.ดร.บัทมาภรณ์ กฤตยพงษ์ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิตล ในฐานะนักวิจัยโครงการทำหมันยุงลาย กล่าวว่า การทำหมันยุงลายสายพันธุ์ใหม่ได้ทำใน 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกได้ใช้วิธีการทางเทคโนโลยีชีวภาพ สกัดเชื้อแบคทีเรียร่วมอาศัยสกุลโวกาเกีย 2 สายพันธุ์ ซึ่งสกัดได้จากยุงลายสวนเข้าไปในยุงลายบ้าน และขั้นตอนที่สองนำยุงลายบ้านตัวผู้สายพันธุ์ใหม่ที่พัฒนาแล้วมาทำการฉายรังสีปริมาณอ่อนก่อนปล่อยสู่ธรรมชาติ เพื่อให้ตัวมันเองเป็นหมัน ไม่สามารถเผยแพร่ในธรรมชาติได้ ถึงแม้จะผสมพันธุ์กับยุงลายบ้านตัวเมียสายพันธุ์ที่พัฒนาแล้วเหมือนกันก็ตาม และหากยุงลายบ้านตัวเมียสายพันธุ์ที่พัฒนาแล้วหลุดออกไปในธรรมชาติ ก็ไม่สามารถนำเชื้อไข้เลือดออกและเชื้อชิคุนกุนยาสู่คนได้

รศ.ดร.บัทมาภรณ์กล่าวอีกว่า สาเหตุที่เลือกพื้นที่หมู่ 11 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา นำร่องปล่อยยุงลายตัวผู้ที่ทำหมัน เพราะเป็นหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากหมู่บ้านอื่นๆ และในรัศมี 10 กิโลเมตร เป็นพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ซึ่งยืนยันว่ายุงลายตัวผู้ทำหมันซึ่งปล่อยสู่ธรรมชาติจะไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ โดยยุงลายตัวผู้ที่ทำหมันแล้วจะกินน้ำหวานแทนเลือด และจะตายภายใน 2-3 สัปดาห์ ไม่แพร่พันธุ์ต่อ ทั้งนี้ วันนี้นำปล่อยยุงไปกว่า 1 หมื่นตัว หลังจากนั้นจะปล่อยเพิ่มเติมให้

ได้ 150 หลังคาเรือน โดยปล่อยหลังละ 100 ตัว หลังจากนั้นในช่วง 6 เดือนจะติดตามประเมินผลว่าสามารถลดจำนวนของยุงลายได้หรือไม่ โดยเก็บจำนวนไขยุงลายแต่ละบ้านว่ามีการฟักไข่ตัว และทำให้จำนวนยุงลายลดลงจากเดิมหรือไม่

นางกชพร วรวิวัฒน์ ชาวบ้านหมู่ 11 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา กล่าวว่า ก่อนจะมีการนำยุงลายตัวผู้ผ่านการทำหมันเข้ามาปล่อยในหมู่บ้าน นักวิจัยของ ม.มหิตลได้ลงพื้นที่มาชี้แจงทำความเข้าใจกับชาวบ้านเป็นระยะเวลา 1 ปี จึงมั่นใจว่าการดำเนินการดังกล่าวจะมีความปลอดภัยและลดอัตราผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกได้ในอนาคต

วันเดียวกัน ที่ รร.อัสสัมชัญ เขตบางรัก กทม. นพ.วิรัช สุนทรทราจารย์ ผู้ช่วยรัฐมนตรี สธ. พร้อมด้วย นพ.อำนาจ กาจันจะ อธิบดีกรมควบคุมโรค และตัวแทนชาติสมาชิกอาเซียน เปิดกิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันไข้เลือดออกอาเซียน (ASEAN Dengue Day) โดยปีนี้มีคำขวัญรณรงค์ว่า “ประชา รัฐร่วมใจ ชัดภัยไข้เลือดออก” (Community Empowerment A Sustainable Success to Fight Dengue) เนื่องจากอาเซียนกำหนดให้วันไข้เลือดออกอาเซียนตรงกับวันที่ 15 มิถุนายนของทุกปี ซึ่ง 10 ประเทศในอาเซียนจะร่วมรณรงค์ไปพร้อมกัน โดยหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพใหญ่ ในปีนี้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมและเชิญตัวแทนประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย แลกเปลี่ยนนวัตกรรม หาทางสู้กับโรคไข้เลือดออกให้สำเร็จ.